I helig dans

Dans är ett av mänsklighetens universella uttryck, överallt förekommande. I vår kristna tradition är vi inte sämre. I tidig teologi användes cirkeln och cirkeldansen som ett sätt att beskriva Guds dynamik i treenigheten.

De senaste årtiondena har livet i kyrkan berikats med flera olika typer av samlingar där kroppen får en mer påtaglig möjlighet att närvara. Alla körer har ju länge erbjudit den typen av närvaro. I snart 40 år har det också inom Svenska kyrkan skett genom det som oftast kallas Heliga danser.

Namnet till trots ska det inte tolkas som att denna dans är heligare än andra, utan mer som ett uttryck för att den äger rum i olika former av andakter och gudstjänster och i kyrkor. Namnet används också i andra sammanhang som ett uttryck för en vidare längtan efter en mer kroppslig andlighet.

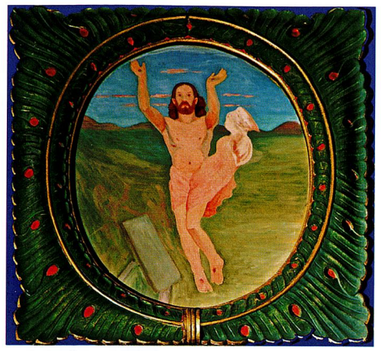
SÅ HÄR KAN DET GÅ TILL. Vi börjar med att välkomna varandra in i cirkeln. Sedan dansar vi en form av gemensam dans, oftast i cirkel eller som långdans. Även de som av olika skäl inte kan eller vill delta i cirkeln välkomnas. Vi brukar då påminna om att vi är med i tillvarons dans, hur stillasittande vi än må vara.

Det är alltså inte en uppvisningsdans att

Hand i hand går dansen i cirklar i kyrkorummet.

Jesus dansar upp från graven på altartavlan i Segerstads kyrka.

> Ovanför oss dansade Jesus och nog log han. Själv vill jag också tro att han tänkte 'Äntligen! Äntligen dansar mina vänner igen i hjärtlig tretakt. Tro, Hopp och Kärlek. Tro, Hopp och Kärlek.'

primärt titta på. Det är en dans för alla att delta i.

Till vardags dansar vi till inspelad musik. All sorts musik från olika traditioner och tider som lämpar sig att dansa till. De flesta danser bygger på mer eller mindre enkla steg som upprepas om och om igen. Vi håller varandras händer i cirkeln. Så skapas en fin gemenskap då vi tillsammans lyssnar på musiken och rör oss med samma steg i de vackra kyrkorummen.

Cirkeln har en fenomenal förmåga att göra oss närvarande på ett djupt demokratiskt sätt. I den är vi allihop lika mycket i centrum som i periferin. Eftersom vi oftast dansar i kyrkan följer vi kyrkoårets olika temata. Så öppnar vi upp för att med kropp och själ och ande hjälpa varandra in i andakt, bön och meditation.

Avslutar gör vi med den sedvanliga välsignelsen. I glädje och tacksamhet över våra kroppar och vår gemenskap ställer vi oss lite närmare varandra i cirkeln. Sen sträcker vi fram en av våra fötter, glada över att de burit oss i dansen läser vi så välsignelsen tillsammans.

VI FÅR MYCKET LOKAL INSPIRATION till vårt dansande från olika håll i Värmland. Vi fick från vanligtvis välunderrättat håll höra om en intressant bild av Jesus högst upp på altartavlan i Segerstads kyrka. Där ses en på grund av uppståndelsen upprymd Jesus dansa upp ur graven och över gröna ängar med sårmärkta händer och fötter.

Runtom, i allt det gröna, syns små röda prickar, som mycket väl kan föreställa smultron. I alla fall om vi ska tro en kvinna som från sin tidiga barndom, då hon ofta var i kyrkan, förstod att Jesus naturligtvis dansade in uppståndelsen i våra liv.

Eftersom vi tog henne på orden för vi en gång dit och dansade en heldag där. Ovanför oss dansade Jesus och nog log han. Själv vill jag också tro att han tänkte ”Äntligen! Äntligen dansar mina vänner igen i hjärtlig tretakt. Tro, Hopp och Kärlek. Tro, Hopp och Kärlek.”

DET FINNS MÅNGA PLATSER i vårt landskap för dans och musik. Ransäter är en sådan. Spelmansstämman där har verkligen hållit liv i den traditionella musiken och dansen. Där vid Klarälven samlas folk i mängd för att dansa och spela. Det är nästan så att Klarälven rinner i polsketakt en vecka efteråt i juni ända ner till sitt utlopp. Till inspiration förr oss som dansar i Karlstads domkyrka som står mitt i Klarälvens delta.

Sen några år tillbaka har Forshaga-Munkfors församling dragits in och välkomnats in i stämman. På söndagen när stämman slutar firas en dansmässa i danslogen, med levande musik. Senast spelade församlingens blockflöjtsorkester som satt mitt i cirkeln, och vi var många som dansade i ring runt dom. Med polskesteg, valssteg och alla sorters steg höjdes temperaturen så mycket att vi svettades.

BRA, FÖR IBLAND SÄGER VI i dessa sammanhang att svett är kroppens böner. Och gemenskapen djupnade. Bra, för god gemenskap öppnar våra hjärtan och ögon och sinnen och lockar oss till tillit. I dans och musik och sång och text gestaltas en gudstjänst på ett sånt sätt att en del kanske för första gången inser varför vi säger att vi firar gudstjänst.

Det blir lätt en både grundad och upprymd stämning. Det är som att vi närmar oss något ursprungligt, när vi tillsammans på samma plan, till samma rytm och takt, med samma steg rör oss i dans. Det är som vi återknyter till en ursprunglig rörelse där våra förfäder och förmödrar dansat före oss. När också vi dansar för vi denna rörelse vidare här och nu, i hopp om att dansen fortsätter in i framtiden.

Dansen öppnar oss för både tid och rum när vi rör oss i den större rörelsen. Eller som det står i bibeln: Det är i Gud som vi lever och rör oss och är till. Vi är uppbjudna till liv, allihopa, och ibland bjuds vi också upp till dans i kyrkan.

TEXT: **HANS KVARNSTRÖM**, KARLSTAD, PENSIONERAD PRÄST, TEOLOG, DANSARE
FOTO: **NADINE MINNER**